

Milutin Barać

Otac modernog pčelarstva

Za vrijeme svojog djelovanja u velikom industrijskom pogonu, Barać se bavio raznim znanstvenim, biološkim i kulturnim izričajima. Izuzetno zanimanje za pčelarstvo razvilo se pak prilikom otkrića rođe pčela u okolini rafinerije. Ubrzo se razvila ideja o konstruiranju valjanog pčelinjaka.

Kako je bio prepun znanstvenoga i stručnoga znanja, osmislio je košnicu tzv. Baraćevku, američku košnicu je u potpunosti prilagođio

našem podneblju i uvjetima u kojima pčele mogu zdravo živjeti. Model košnice potpuno je promijenio i unaprijedio razvoj pčelarstva na ovom području. Ubrzo su za Baraćevku čuli mnoći drugi pčelari koji su Baraća vrlo redno posjećivali.

Bilo slučajni prolaznik ili putnik namjernik, Milutin Barać svakog je pčelara dočekivao kao dobrog slerog prijatelja.

1901. godine, uz polpuni opis rada sa košnicom i što je sve odlikuje pogodnom, Barać izdaje Upute za ljekarnike, knjižicu sažetih uputa i pravila za pčelare.

Ova modificirana košnica, opće prihvaćena od naroda, isticala se po mnoštu čemu bila je pogodna za sve vrste pčela i za seljenje, davao je mnošto meda, imala je dovoljnu cirkulaciju zraka što je povoljno djelovalo na rasplod odnosno, sam život pčela itd. Ovaj nesebičan čovjek pun entuzijazma, rado je dijelio svoje bogato pčelarsko iskustvo sa ostalima. Čak je u zapisima poznato da je donio veći broj košnica kako bi se nastavila tradicija i ljubav prema pčelarenju.

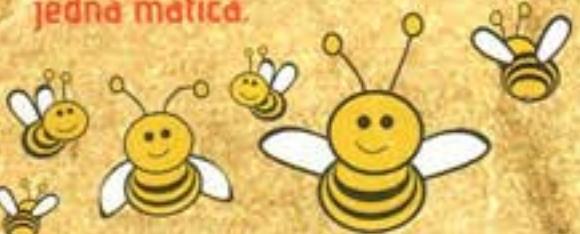
UDRUŽA PČELARA
MILUTIN BARAĆ
RIJEKA

Pčelica moja prijateljica

Matica i roditelje

Pčele su socijalni kukci, žive u obitelji. U pčelinjoj obitelji može živjeti do 60000 pčela roditelja, nekoliko tisuća trutova i samo jedna matica.

Život pčela je organiziran tako da svaki član te velike obitelji točno zna što je njegova dužnost. Dužnost matice je da leže jajašca, trutova da oplode maticu. Pčele roditelje čiste košnicu, izgrađuju saće, hrane leglo, njevaju i hrane maticu, proizvode med. Pčele sakupljačice skupljaju nektar, mednu rosu, cvjetni prah, vodu i smolu.

Pčele roditelje postaju pčele čuvarice neposredno prije preuzimanja uloge pčela sakupljačica peludi. Dužnost pčela čuvarica sama po sebi je poznata. Njihove uloga je da čuvaju svoj dom.

Što ako se previše približimo pčelinjaku s one strane sa koje pčele izlijeću iz košnica?

Za vrlo kratko vrijeme bit ćemo izbodenii. To će nam učiniti čuvarice koje čuvaju svoj dom, svoju obitelj i svoju hranu. Zato jer smo im se previše približili pčele

Čuvarica

Želac

se osjećaju ugrožene te naša dobra i korisna pčela kreće u napad na neprijatelja. Pri ubodu se oslobađaju mirisi (feromoni) koje osjeće i ostale pčele. One to shvaćaju kao uzbunu i dolaze u pomoć čuvaricama te nas može ubasti na desetak pčela jer na taj način brane svoj dom.

Jeste li se ikada upitali zašto vas je pčela ubola?

Je li vas je ikada ubola pčela koja je letjela sa cvijeta na cvijet?

Ne, ta pčela ne bode. Ali ako je dodirujemo, stisnemo ili joj nekako drugačije ugrozimo život ona će se broniti i to tako da nas ubode. Isto kao što nas ubode osa ako je diromo, ujede zmija ili pas ako ih dražimo. Pčela sakupljačica peluda nas neće ubasti ako je samo gledamo izbliza. Njezina glavna uloga je letenje sa cvijeta na cvijet, opršavanje cvjetova i sakupljanje slatke lekućine (nektor) iz koje pčele domaćice rade med.

Je li istina da pčela umre nakon što nas ubode?

Opće je poznato da pčela radiću ubode čovjeka samo jednom, a zatim umre. Ako pčela ubode nekoj ili nešto drugo nije nužno da će umrijeti. Na žalcu s kojim

bode pčelo su kukice (kao udice) koje su usmjerene tako da se žalac lako zabode u kožu žrtve.

Pri izvlačenju iz kože kukice zapnu tako da pčelo ne može izvući žalac već on ostane u tkivu sa dijelom zadka. Malo nakon uboda pčela umre. Ako pak pčela zabode žalac u tvrdju površinu, kao što je hitinski vanjski omotač kukca,

jednostavno će ga izvući iz žrtve a pri tom neće umrijeti. S obzirom na sve rečeno ista pčela nas može ubasti samo jednom.

Ubod pčele

Pčela skuplje pelud

Jeste li znali?

Trut nema žalac, zato nas ne može ubasti.

Pčele razdražuje miris parfema, laka za kosu, krema za lice, ruke, kožu. Isto tako ih razdražuje crna odjeća i šarenja odjeća, miris znoja i ugljičnog dioksida (kojeg mi ispštamo) i alkohola.

Matica ima glatki žalac i može ubasti nekoliko puta, ali za to nema prilike, jer košnicu napušta samo u vrijeme parenja ili rojenja. Matica žalac ne upotrebljava u svrhu obrane košnice

već samo za borbu s drugim maticama kada ih se u košnici pojavi više.

Ako nam se približila pčela, nikad ne mašimo, skačimo ili trčimo jer je iznenadni i brzi pokreti razdražuju.
Ostanimo potpuno mirni !!!

Pčelinji otrov je isto tako i koristan. Pomaže pri reumatizmu, snižava krvni tlak i snizuje masnoće u krvi. Pripravci koji u sebi sadrže pčelinji otrov se mogu kupiti u obliku injekcija ili krema.

Lokalne reakcije

Većina ljudi zbođ uboda kukaca iz reda opnokrilaca (pčele, osi i stršljeni) nema nikakvih poteškoća osim boli. Radi neposrednog djelovanja otrova na mjestu uboda se pojavi svrbeća crvena oteklina promjera nekoliko centimetara, što za nekoliko sati nestane. Rijetko se pojavi opsežnija oteklina. **Zdrav odraстао čovjek može podnijeti i do sto uboda bez opasnosti po život, a djeca značajno manje.** Ako dobijete ubod u uslu ili u vrat, lokalna oteklina može zatvoriti dišne putove i otežati disanje, a to može prouzročiti gušenje.

Alergijske reakcije

U nekim primjerima pčelinji otrov za čovjeka izuzetno je opasan. U najgorim slučajevima ubod samo jedne pčele može izazvati smrt. U pravilu, alergijske reakcije pojave se malo nakon uboda ili u roku od jednog sata.

Znakovi alergijske reakcije

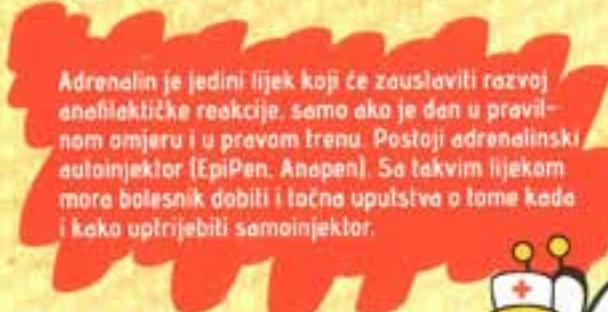
Većina alergijskih reakcija je blođa i traje od nekoliko sati do nekoliko dana, zatim spontano nestanu. Najčešće se pojavljuje koprivnica ili crvene točke po tijelu.

Družih poteškoća bolesnik nema. Simptomi teške alergijske reakcije brzo se izmjenjuju: svrbljenje kože, crvenilo, koprivnica, oticanje potkožja, oticanje usnica ili jezika, "knedlo u grlu", hriwavost, nemir, strah, povraćanje, proljev, qrčevi, ubrzano disanje, kašalj, pištanje u prsnom košu, gušenje, oslabljen puls i vrtočlavica do qubitka svijesti. To je anafilaktički šok. **Anafilaktička reakcija sa pojavljuje iznenada i izrazito je dinamičan (brz) proces koji u kratkom vremenu prelazi na sve organske sisteme i uzrokuju smrt bolesnika.**

Postupak pri alergiji na pčelinji ubod

Kada ne smijemo čekati na alergijsku reakciju? Ako vidimo da je reakcija burna, da brzo napreduje, da se već u nekoliko minuta pojavljuje svrbljenje kože – isprva na vlastištu, dlanovima i labinima – nemir,

kihanje i koprivnica zatim slijedi oticanje, osjećaj straha, hriwavost, knedlo u grlu, vrtočlavica, povraćanje, proljev, kašalj, gušenje, qrčevi, qubljenje svijesti, znači da je nastala teška sistemska alergijska reakcija. Anafilaktička reakcija, uobičajeno ugoržava život. U tom slučaju je presudno provovremeno, brzo i pravilno zbrinjavanje bolesnika.

Adrenalin je jedini lijek koji će zauzloviti razvoj anafilaktičke reakcije, samo ako je dan u pravilnom omjeru i u pravom trenu. Postoji adrenelinski autoinjektor (EpiPen, Anopen). Sa takvim lijekom može bolesnik dobiti i točno uputstvo o tome kada i kako upotrijebiti samoinjektor.

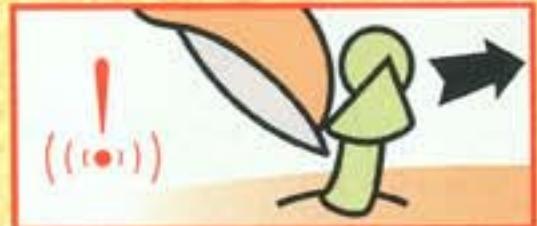

Prva pomoć pri ubodu

Odsaljite želac, ako je ostao u koži. Pri tom pazite da ne slisnete mjehurić s otrovom jer je u njemu još otrova. Ako se pojavi oteklina pomažemo si sa hladnim oblozima, antihistaminicima i kortikosteroidima. Ako se stanje pogoršava moramo potražiti liječničku pomoć.

Alergičari

- Odmah odstranite želac, ako je ostao u koži, a pri tom pazite da ne slisnete mjehurić s otrovom.
- Po ubodu odmah popijte tabletu antihistaminička i kortikosleroida.
- Pripremite adrenalin.
- Odmah odite do najbliže liječnika ili zovite prvu pomoć.
- Ako se usprkos tabletama antihistaminička ili glukokoortikoida počme razvijati teže sistemska alergijska reakcija (izrazito gušenje, qubljenje svijesti) ubrizgajte si adrendolin u mišić u vanjskom gornjem dijelu bedra.
- Ako teže dišete, sjednite ili lezite.
- Ako legećete digneće nože tako da budu na višoj razini od prsnog koša. Tako ćete povećati pritok krvi u srce i glavu.

Pravilno odstranjuvanje želca.